

5 SÖNDAGEN EFTER TRINITATIS

IN DIE PETRI & PAULI

Evangelium Luk 5: 1–11. Predikan Åke Malander, S:t Matteus evangelisk-lutherska församling, Uppsala.

I Jesu namn. Låt, Herre, ditt heliga Ord hos oss verka en rätt insikt, så att vi förstår att glädjas och fröjdas över dina goda ordningar, såväl i det världsliga som i det andliga.

”Salig är den människa som fruktar Herren och har sin stora glädje i hans bud.” Så heter det i dagens introituspsalm, Psaltaren 112. Hur detta sker kan vi lära oss lite grand om idag. Den 5:e söndagen efter Trinitatis, eller Helga Trefaldighets dag, kallar vi även Petri och Pauli dag, en dag då vi begrundar apostlarnas liv, deras kallelse och deras ämbete. I evangelietexten, Luk 5:1-11, mötte vi Petrus sysselsatt med fiske. Det var inget märkligt i detta, det var inte sabbat den här dagen, så han arbetade i sitt vanliga yrke, för att ”äta sitt bröd i sitt anletes svett”. Vi ska inte glömma att vårt dagliga arbete i våra olika uppgifter är en kallelse som vi tar emot ur Guds hand. Ibland får vi påtagligt erfara välsignelse därav, men många gånger känns det bara tung och trist och ibland kanske rent av meningslöst. Då är det gott för oss kristna att veta att detta trots allt är en del av den gudstjänst som hela vårt liv ska vara. Den här gången hade Petrus haft det tungt, arbetat hela natten utan att få något resultat. Detta var nog mer bekymmersamt än vi kanske tänker på. Av fångsten skulle han ju både sälja och få sin inkomst och även ta hem till mat för sin familj – ja, Petrus var faktiskt gift, åtminstone hade han en svärmor. Men även om nu hans eget mödosamma arbete inte hade åstadkommit något resultat, så skulle han idag möta den person som kan vända all bedrövelse till välsignelse, ja som förmår lång mer Petrus och vi alla kan tänka. Han inte bara har försonat hela världen med Gud, han har även inrättat det ämbete som ska bära ut den fullbordade försoningen till hela världen. Om detta talar dagens predikotext.

Det nytestamentliga ämbetet

Är anförtrott åt syndare

Jesus befann sig vid Gennesarets sjö, och där var som vanligt mycket folk som trängde sig på för att se och höra honom. Där låg nu Petrus båt vid land och Jesus stiger i den och ber honom lägga ut ett litet stycke (det blev bättre akustik så) och sätter sig ner och predikar för folkskaran. När han avslutat sitt tal vänder han sig så till Petrus med en underlig uppmaning: Lägg ut på djupet och kasta ut era nät där. Nu, mitt på ljusa dagen, och på djupet!? Här märker vi något sällsamt. Petrus som gammal erfaren yrkesfiskare känner den här sjön väl och inser naturligtvis att detta är ett orimligt råd. Men Jesu ord är inga vanliga människoord, de förmår skapa tro och tillit hos dem som lyssnar till och begrundar dem – ”på ditt ord Herre”.

Inför det överväldigande resultat som blev följden, när arbetet skedde på Jesu befallning, hände något med vår Petrus. En glimt av Jesu gudomliga härlighet strålar emot honom, och som i

blyxtbelysning ser han sin egen synd och ovärdighet. *"Gå bort ifrån mig, Herre, jag är en syndig människa."* Detta sista, hans syndabekännelse, var helt riktigt och vittnade om en rätt insikt, men uppenbarligen har han här inte klart för sig vem Herren Jesus egentligen är. För, säg oss, käre Petrus, om du som syndare inte vågar vara i Jesu närhet, vart har du då tänkt vända dig med din synd och ovärdighet? Jesus är ju just den man, som en syndare inte ska ängsligt fly bort ifrån, utan tvärtom med förtröstan vända sig till. Men låt oss tänka efter lite grand. Den känsla som drabbade Petrus kan väl drabba oss alla, t.ex. efter ett bedrövligt syndafall: Kan jag verkligen gå till min präst och bikta mig och begära avlösning? Får jag verkligen alltjämt ta till mig och tro avlösningsordet, mina synders förlåtelse? Får jag verkligen ånyo gå fram till Herrens nattvardsbord? Egentligen borde svaret vara: Nej! Du är ju en syndare, och syndens lön är döden. Men nu har Människosonen kommit i världen, inte för att döma världen, utan för att världen kulle frälsas genom honom, ja han har kommit för att uppsöka och frälsa det som var förlorat. Så lyssna nu noga och hör hans svar till Petrus: *"Frukta inte."* I dessa ord ligger ju sakligt sett en avlösning; orsaken till fruktan är borttagen, synden är förlåten.

Är instiftat av Herren själv

Allt detta som skedde var något stort, men nu följer något ännu större. Det som skedde med Petrus ska vederfaras hela världen, det ska så småningom få komma ända opp till oss här i höga nordnorden, ja till både dig och mig. Petrus kallas här till ett ämbete, han får uppdraget att i fortsättningen bli människofiskare. Detta med att kasta ut nätet på djupet och dra upp en stor fångst hade alltså en symbolisk innebörd. Det betydde något vida mer än bara det under som skedde med det vanliga fiskandet i Galileiska sjön. Det fiske som här ägde rum pågick kanske någon timme. Det nya fisket, som Petrus (och de övriga apostlarna) kallas till, ska pågå intill tidens ände. Det hav där det bedrivs är människohavet, dess nät heter Guds Ord, dess fångst är människor ur alla folk och stammar och tungomål. Det nytestamentliga ämbete som Petrus här kallas till börjar dock inte med Petrus, det är redan i verksamhet. Jesus själv är dess förste innehavare. *"Såsom Fadern har sänt mig, så sänder jag er."* Och strax före dagens händelse säger Jesus: *"Också för de andra städerna måste jag predika evangelium om Guds rike. Det är för detta jag har blivit utsänd."* Jesus är Guds utsände, Guds apostel, som förvaltar det Guds Ord som är givet till dom och till upprättelse. Detta kan han göra, han som själv är sann Gud och ett med Fadern. Men, hör och förundras, nu visar sig detta Guds Ord vara så levande och kraftigt, så livskraftigt, att det även kan förvaltas av människor av kött och blod. Ordet har liv i sig självt och tål att överlämnas från den Helige till syndaren. Så kallar Jesus sina apostlar till sitt ämbete, de blir utsända på samma sätt som han själv är utsänd. *"Den som hör er han hör mig."* De blir betrodda med förvaltandet av det Ord han har talat, med det Dop, den Avlösning och den Nattvard han har instiftat. Och därmed träder det nya förbundets ämbete i funktion och ska fortsätta intill tidens slut och nå ut till jordens yttersta gränser. Det finns således i det nya förbundet ett gudomligt instiftat ämbete med givna uppgifter och funktioner, ett ämbete som är skilt från de troendes allmänna prästadöme, men som å andra sidan bara kan rekryteras från de troende.

Är ett dyrbart ämbete

Detta nytestamentliga ämbete är något helt annat än de gammaltestamentliga offerprästernas ämbete. Offret på Golgata har burits fram en gång för alla och har gottgjort för alla människors alla synder. Sedan dess skall aldrig mer något offer för synder frambäras, bara de troendes

tackoffer och lovoffer, som ständigt bärs fram över trons läppar. Men var på din vakt! Det finns en falsk profet, som hävdar att hans präster i mässan förrättar offret för levande och döda, och som dessutom menar sig stå över alla präster och biskopar i hela kyrkan. Av sådant kan du märka att han inte företräder apostlarnas ämbete, även om han gör anspråk på att vara Petrus efterträdare på biskopsstolen i Rom. Våra lutherska bekännelseskriterier kallar mässoffret för en styggelse och en baalitisk gudstjänst. Det finns dock även falska profeter av annat slag. Somliga ringaktar predikoämbetet och förvandlar det till en förkunnaruppgift i största allmänhet, och resultatet kan bli en föreningskristendom istället för församlingar där man kallar och insätter präster och pastorer, där man döper de nyfödda så snart som möjligt, där man avlöser bekymrade syndare, där man söndag efter söndag predikar Ordet och utskiftar sakramentet. Ty det apostoliska ämbetet, som även kallas Andens ämbete, är ett predikoämbete som i sig innesluter sakramentens förvaltande. Dessa två Ordets förkunnelse och sakramentens förrättande hör alltid ihop i det apostoliska ämbetet. Där det ena framhävs på det andras bekostnad har man gjort våld på Kristi ordning och instiftelse.

Är inte Lagens utan Nådens ämbete

Den apostoliska predikan är en predikan som förkunnar Guds vrede och dom över alla syndare, utan undantag. Ja, även över dig, min käre lyssnare eller läsare, det finns absolut ingenting hos dig, i din person och i ditt väsen, som gör att du skulle kunna bestå inför Guds stränga och rättvisa dom. Alla har syndat och står under fördömsen. Men en apostolisk predikan stannar inte vid domen, den är också en predikan som förkunnar för varje syndare, även för dig, att Gud är den nådige och barmhärtige, som för Kristi skull förlåter synder och missgärningar. Ja, *”det är ett fast ord och på allt sätt värt att mottagas att Kristus Jesus har kommit i världen för att frälsa syndare.”* Lika lite som du kan ändra på det tragiska faktum att du är en syndare, lika lite kan du ändra på det trösterika faktum att Jesus Kristus har dött för **alla** syndare. Därför vågar jag säga till dig, jag som själv är kallad till samma ämbete som Petrus och Paulus, människofiskandets ämbete, att vem du än är och vilka synder du än bär på: Dina synder är förlåtna, utplånade i Jesu kors och död, så kom upp ur syndens och fördömsens hav, evangelium, nådens och förlåtelsens glada, villkorlösa budskap vill som ett nät dra dig från döden till livet, föra dig in i Guds rike. När avlösningens ord ljuder i dina öron, när du tar sakramentet i din mun, då för du tro vad ordet säger: din synd är försonad och borttagen, och där syndernas förlåtelse är, där är liv och salighet. Detta är visst och sant. Ta nu hans Ord till dig och göm och begrund det i ditt hjärta. *Salig är den människa om fruktar Herren och har sin stora glädje i hans bud.* Amen.

Herre Jesus Kristus, du den levande Gudens Son, som har gett oss ditt heliga Ord och kallat oss genom Evangelium till dina lärjungar, fastän vi som syndare inte är värdiga din kallelse. Vi ber dig: Utrusta dina tjänare, som du kallat till människofiskare, med tro och lydnad, insikt och frimodighet i ämbetet, och förläna oss alla det lärjungasinne som i tro – ”på ditt ord Herre” – tar emot all din godbets rikedom.

Amen.